

Standpunt van ATIA t.a.v. AOV fonds

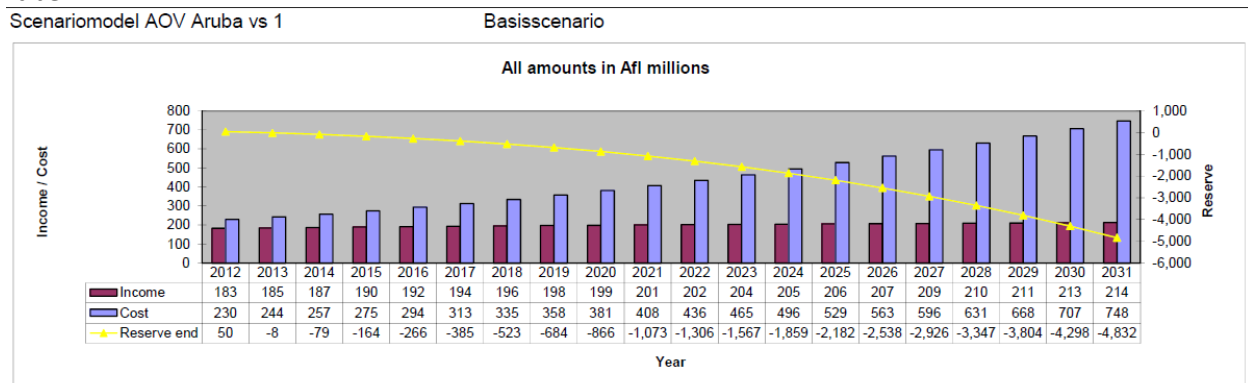
Notitie AOV-problematiek en oplossingen

De huidige AOV-problematiek is al jaren bekend. Sinds de verlaging van de pensioenleeftijd sinds medio jaren '90 van de vorige eeuw (tot tweemaal toe) zijn er legio rapporten en notities verschenen die waarschuwen dat er een moment komt dat het AOV-fonds bij ongewijzigd beleid uitgeput raakt. Diverse (internationale) instanties hebben zich over de AOV-problematiek uitgesproken en aanbevelingen gedaan rekeninghoudend met:

- vergrijzing;
- toename van de leeftijdsverwachting;
- ontgroening;
- migratie;
- de huidige en toekomstige economische situatie.

Ondanks de waarschuwingen hebben regeringen van verschillende signatuur nagelaten om maatregelen te treffen. Momenteel staat het Fonds AOV/AWW slechter bij dan ooit. De reserves van het AOV-fonds zijn vrijwel uitgeput, de bodem is letterlijk te zien. In 2014 wordt het omslagpunt bereikt waarbij de reserves de tekorten niet meer kunnen opvangen.¹ Op grond van de Landsverordening AOV dient het Land Aruba de tekorten aan te zuiveren. In de praktijk betekent dit dat belastinggelden in het Fonds AOV dienen te worden gestort teneinde de betaling van de ouderdomspensioenen te waarborgen. Om de ernst van de situatie aan te geven zal in tabel 1 hierna een scenario worden gegeven met betrekking tot het AOV fonds bij ongewijzigd beleid.

Tabel 1



Bron: Aruba Trade & Industry Association en Keesen Actuarissen Juli 2013

¹ Bron: Projecties AOV en overzicht exploitatiecijfers van de fondsen van de SvB; Presentatie aan de commissie Financiële en Economische aangelegenheden van de Staten van Aruba, november 2012. Zie ook tabel 1: Basisscenario, gebaseerd op de prognoses van Keesen Actuarissen in opdracht van ATIA, Juli 2013.

Uit het scenariomodel is onder meer af te leiden dat bij ongewijzigd beleid het cumulatief tekort volgend jaar (2014) AWG -79 miljoen zal bedragen, in 2015 AWG -164 miljoen, in 2016 AWG -266 miljoen, in 2017 AWG -385 en in 2031 AWG -4.8 miljard. Daarnaast is af te leiden dat 41.400 burgers recht zullen hebben op een pensioen.²

Om het komende tij te keren dient de overheid dus op zeer korte termijn daadkrachtige besluiten te nemen. Ten overvloede, ieder jaar dat de overheid nalaat om maatregelen te nemen kost dat AWG 100 miljoen.³ Deze besluiten dienen een reëel effect te hebben op de financiële positie van het fonds AOV/AWW, want de tijd voor cosmetische oplossingen is naar de mening van de ATIA voorbij.

ANALYSE – Oplossingen

Om de ernst van het AOV fonds wederom aan te geven, zal een prognose van de cumulatieve tekorten van 2013 – 2017 worden gegeven. Dit is een cruciaal punt aangezien de overheid garant staat voor de tekorten in het AOV Fonds en het tekort dus de overheidshuishouding direct zal raken.

Year	2013	2014	2015	2016	2017
Reserve end in millions	- 8	- 79	- 164	- 266	- 385

Flexpensioen

Per januari 2012 heeft het flexpensioen zijn intrede gedaan. Het is een poging om kandidaat-pensioentrekkers te bewegen om het moment van het aanvragen van een ouderdomspensioen uit te stellen. Als tegenprestatie ontvangt de gepensioneerde een hogere pensioenuitkering. Het tijdsverloop is te kort om een conclusie te trekken, feit is wel dat er tot op heden slechts een 10-tal personen gebruik heeft gemaakt van deze regeling. Weliswaar hebben werkgevers een rol om de mogelijkheden rondom het flexpensioen onder de aandacht van hun werknemers te brengen, maar er moet een professioneel PR bureau van de overheid c.q. Svb worden ingeschakeld om het flexpensioen beter in de markt te zetten. Het is daarom naar de mening van ATIA (nog) niet te verwachten dat men massaal van deze regeling gebruik zullen gaan maken. Daarnaast is er een algemeen tendens dat men liever pensioen trekt en tegelijkertijd blijft werken.

Premieverhoging

Op dit moment bedraagt de totale belasting-en premiedruk naar schatting reeds 42% van het verdiend inkomen, terwijl het inkomen (grofweg onze BBP) nauwelijks groeit. Een inkomen dat in het midden-en kleinbedrijf wordt verdiend.

² Terwijl de Svb 31.100 pensioengerechtigden heeft geprojecteerd voor het jaar 2031 en een cumulatief tekort van AWG 2 miljard (zie presentatie aan de Commissie Financiële en Economische aangelegenheden van de Staten van Aruba, November 2012).

³ 1400 (per jaar extra pensioengerechtigden) · AWG 1050,- · 13 maanden · 5 jaar = AWG 96 miljoen



ARUBA TRADE & INDUSTRY
ASSOCIATION

Onze economie drijft op de inkomsten genererende capaciteit van deze sector. Premie verhoging in deze economisch moeilijke tijden is geen wenselijke optie. Zeker als wij de lokale economie willen zien groeien. ATIA is van mening dat premieverhoging de economie zal remmen en dat is desastreus voor ieder sociaal stelsel. Grote premieverhogingen ($\geq 3\%$) kunnen zelfs averechts werken en uiteindelijk minder geld in het overheidslaatje opbrengen dan verondersteld wordt.

Verhoging pensioenleeftijd

In de inleiding is reeds aangegeven hoe het AOV fonds zich zal ontwikkelen bij een ongewijzigd beleid. Hierna (tabel 2) volgt een uitgebreid scenario over de periode 2012 t/m 2031. De prognose is gemaakt door Keesen Actuarissen in opdracht van ATIA.

Tabel 2

Year	Scale	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Premiums	mln	180	184	187	190	192	194	196	198	199	201	202	204	205	206	207	209	210	211	213	214
Intrest	mln	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Income	mln	183	185	187	190	192	194	196	198	199	201	202	204	205	206	207	209	210	211	213	214
Benefits	mln	225	239	252	266	281	295	310	326	341	358	375	392	411	429	446	461	477	492	508	524
Admin Cost	mln	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6	7	7	7	7	8	8
AWW Loss	mln	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Intrest Cost	mln	0	0	0	4	8	13	19	26	34	43	54	65	78	93	109	127	146	167	190	215
Cost	mln	230	244	257	275	294	313	335	358	381	408	436	465	496	529	563	596	631	668	707	748
Result	mln	-46	-58	-71	-85	-102	-119	-139	-161	-182	-207	-233	-261	-291	-323	-356	-387	-421	-457	-494	-535
Reserve begin	mln	96	50	-8	-79	-164	-266	-385	-523	-684	-866	-1,073	-1,306	-1,567	-1,859	-2,182	-2,538	-2,926	-3,347	-3,804	-4,298
Result	mln	-46	-58	-71	-85	-102	-119	-139	-161	-182	-207	-233	-261	-291	-323	-356	-387	-421	-457	-494	-535
Reserve end	mln	50	-8	-79	-164	-266	-385	-523	-684	-866	-1,073	-1,306	-1,567	-1,859	-2,182	-2,538	-2,926	-3,347	-3,804	-4,298	-4,832
Population	1000	105	108	112	115	118	121	125	128	131	134	137	141	144	147	151	154	158	161	164	167
Avg Cost pp	1000	2.1	2.2	2.3	2.3	2.4	2.4	2.5	2.6	2.6	2.7	2.7	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0	3.0	3.1	3.1	3.1
National income	mln	2,073	2,121	2,168	2,214	2,253	2,290	2,325	2,359	2,391	2,425	2,458	2,489	2,517	2,544	2,573	2,602	2,628	2,652	2,677	2,700
Income pp	1000	19.8	19.6	19.4	19.2	19.0	18.9	18.7	18.5	18.3	18.1	17.9	17.7	17.5	17.3	17.1	16.9	16.7	16.5	16.3	16.1
Cost / Nat Inc	%	11%	11%	12%	12%	13%	13%	14%	14%	15%	15%	16%	16%	17%	17%	18%	18%	19%	19%	19%	19%
Avg Age	yr	35.9	36.1	36.3	36.4	36.6	36.7	36.9	37.1	37.2	37.3	37.5	37.6	37.7	37.9	38.0	38.1	38.2	38.3	38.5	38.6
# of retirees	1000	17.8	18.9	19.9	21.0	22.1	23.3	24.5	25.7	26.9	28.3	29.6	31.0	32.4	33.8	35.2	36.4	37.6	38.9	40.1	41.4
% of population		16%	16%	17%	17%	17%	18%	18%	19%	19%	20%	20%	20%	21%	21%	22%	22%	22%	22%	23%	23%
Growth																					
Income	%		1.0%	0.9%	1.7%	1.1%	1.2%	0.9%	0.8%	0.8%	0.8%	0.8%	0.7%	0.4%	0.4%	0.6%	0.8%	0.7%	0.6%	0.6%	0.5%
Cost	%		6%	6%	7%	7%	7%	7%	6%	7%	7%	7%	7%	7%	7%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Population	%		3%	3%	3%	3%	3%	3%	2%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Avg Cost pp	%		3%	2%	2%	3%	2%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	1%
National income	%		2.3%	2.2%	2.1%	1.8%	1.7%	1.5%	1.5%	1.4%	1.4%	1.3%	1.2%	1.1%	1.1%	1.2%	1.1%	1.0%	0.9%	0.9%	0.9%
Income pp	%		-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%
Avg Age	%		1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
# of retirees	%		6%	6%	5%	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	4%	4%	3%	3%	3%	3%	3%
% of population	%		3%	2%	2%	3%	2%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	1%

Bron: Aruba Trade & Industry Association en Keesen Actuarissen Juli 2013

Per wanneer?

Om de ernst van de situatie aan te geven en de noodzaak om de nodige maatregelen te nemen, zullen er 2 scenario's kort in kaart worden gebracht. A) Indien besloten wordt om de pensioenleeftijd tot 62 jaar te verhogen, met ingang van 1 januari 2016 de leeftijd naar 61 jaar te verhogen en de jaren erna de pensioenleeftijd van 62 jaar constant laten, dan zal het een cumulatief tekort als volgt uitzien:

Year	2015	2016	2017	2020	2030
Reserve end	- 164 million	- 266 million	- 385 million	- 866 million	- 4.3 billion
Effect of the measure	- 164 million	- 240 million	- 307 million	- 603 million	- 3.1 billion

Bron: Aruba Trade & Industry Association en Keesen Actuarissen Juli 2013

Deze voorgestelde maatregel is conform het scenariomodel niet voldoende.⁴ We zullen hierna naar het volgende alternatief / scenario kijken.

B) Indien de pensioenleeftijd vanaf 1 januari 2019 naar 61 jaar wordt verhoogd en daarna gefaseerd naar 65 jaar (dus in 2023 > pensioenleeftijd 65 jr.), dan zal het cumulatief tekort als volgt uitzien:

Year	2017	2020	2025	2030
Reserve end	- 385 million	- 866 million	- 2.1 billion	- 4.3 billion
Effect of the measure	- 307 million	-780 million	- 1.3 billion	- 2.3 billion

Bron: Aruba Trade & Industry Association en Keesen Actuarissen Juli 2013

De voorgestelde maatregel is conform dit scenario ook niet toereikend.⁵ Voor allebei de scenario's zijn zelfs een premieverhoging van 7 % nodig om de cumulatieve tekorten in 2031 aan te vullen, hetgeen funest zal zijn voor de groei van onze economie. Hoewel deze cijfers als richtlijnen moeten worden beschouwd, toch brengt deze illustratie de ATIA tot de conclusie dat de pensioenleeftijd zo snel mogelijk, en het liefst in één keer, naar 65 jaar moet worden verhoogd (net als op Curaçao).

⁴ Zie bijlage 1: Scenario 1 voor uitgebreid informatie.

⁵ Zie bijlage 1: Scenario 2 voor uitgebreid informatie.

ATIA's voorkeursscenario:

Ervan uitgaande dat bij ongewijzigd beleid het cumulatief tekort volgend jaar al AWG -79 miljoen, in 2015 AWG -164 miljoen en in 2031 AWG -4.8 miljard zal bedragen, ligt de focus die ATIA onderschrijft op het volgende:

- Pensioenleeftijd 65 jaar per 1 januari 2014 voor de private (én de publieke sector)
- Loongrens van AWG 65.000 naar AWG 75.000 verhogen
- Premieverhoging werknemerszijde met 2%

Deze 3 gecombineerde maatregelen zijn noodzakelijk om de financiële houdbaarheid van het AOV/AWW fonds op de langere termijn te waarborgen. Alleen op deze wijze kunnen wij dus er voor zorgen dat deze generatie en de generatie erna een ouderdomspensioen heeft.

Voordelen van deze maatregelen:

- Pensioenleeftijd verhogen naar 65 jaar: daardoor gaan meer mensen bijdragen aan het AOV fonds en zullen minder mensen pensioen claimen.
- Pensioenleeftijd verhogen naar 65 jaar: meer mensen blijven deelnemen aan de beroepsbevolking
- Pensioenleeftijd verhogen: veel 60 plussers kunnen het financieel niet veroorloven om slechts van een AOV pensioen te leven.
- Pensioenleeftijd verhogen heeft veel minder negatieve impact op de groei van de economie dan premieverhoging
- Langer doorwerken heeft een positief effect op de gezondheid van 60 plussers (daardoor zullen relatief minder mensen gebruik maken van het AZV fonds).
- Tegenwoordig worden mensen (veel) ouder en leven langer gezonder. Een pensioen is een inkomen voor mensen die niet meer in staat zijn om arbeid te verrichten (fysieke beperkingen). Maar er zijn talloze 60 plussers die in staat zijn om langer (en willen ook graag) doorwerken.
- Pensioenleeftijd verhogen in de publieke sector zal een zeer positieve financiële bijdrage hebben aan de Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA). Daarnaast wordt de lijn gelijk gesteld met de pensioenleeftijd in de private sector. Tevens zijn er relatief veel ambtenaren die langer wensen door te werken.
- Loongrens naar AWG 75.000 verhogen komt ten goede van het fonds.
- Premieverhoging werkgeverszijde is onaanvaardbaar, aangezien werkgevers al veel medewerking hebben verleend aan onder meer de Landsverordening Algemeen Pensioen (LAP).
- Premieverhoging werknemerszijde is zeker niet onredelijk, maar mag niet meer dan 3% worden, anders kan het averechtse gevolgen hebben.

CONCLUSIE & STANDPUNT:

1. Voorop gesteld dient te worden dat een leeftijdsverhoging leidt tot verschuiving van de uitkeringslasten naar de toekomst terwijl de premie inkomsten op de korte termijn ontoereikend zijn om de lopende pensioenuitkeringen te betalen. De overheid zal daarom reële besparingen binnen de eigen sector moeten realiseren om de tekorten in de komende jaren op te vangen.
2. Een verhoging van de AOV-premie is geen optie, althans een verhoging welke de lastendruk voor werkgevers in de private sector alleen maar zal vergroten. Per 1 januari 2012 is de Landsverordening Algemeen Pensioen (LAP) van kracht voor de private sector. De lastendruk is reeds gestegen en zal voor de werkgevers hierdoor gestaffeld toenemen met in totaal 3% van de bruto maandsalarissen voor iedere werknemer per 1 januari 2014.
3. Onlangs zijn er nieuwe arbeidswetgevingen en daarmee samenhangende wettelijke regelingen ingevoerd. In plaats dat de arbeidsmarkt flexibeler wordt gemaakt wordt de arbeidsmarkt 'dichtgetimmerd' met als zeer waarschijnlijke consequentie dat werkgevers terughoudend zullen worden om (jong) personeel aan te nemen, hetgeen juist broodnodig is.

Naar de mening van ATIA dienen er per direct drastische maatregelen genomen te worden. Ten eerste zal de overheid reële besparingen binnen de eigen sector moeten realiseren om de tekorten in de komende jaren op te vangen! Daarnaast moeten er maatregelen genomen worden ten aanzien van de pensioenleeftijd, die naar de mening van ATIA per 1 januari 2014 naar 65 jaar moet worden verhoogd (voor zowel de private als de publieke sector), de loongrens moet naar AWG 75.000 worden verhoogd en de premie werknemerszijde kan met maximaal 2% worden verhoogd, alleen deze combinatie levert het meeste op en alleen op deze manier kan de financiële houdbaarheid van het AOV/AWW fonds op de langere termijn worden gewaarborgd. De recente ervaringen op Curaçao leert dat werknemers de verhoging van de pensioenleeftijd naar 65 jaar snel zullen accepteren, aangezien velen zich niet kunnen veroorloven om met pensioen te gaan omdat ze vaak nog hoge kosten hebben en werken het liefst nog door zodat hun inkomen het hoogst is. Er blijft dan wel een uitdaging om enerzijds de 60 plusser productief aan het werk te houden, anderzijds om voldoende banen voor jongeren te houden. Daarom zal de arbeidswetgeving voor dat betreft versoepeld moeten worden. Ten slotte is de ATIA van mening dat premieverhoging werknemerszijde niet wenselijk is maar helaas onontkoombaar. Wel dient rekening te worden gehouden met te grote premieverhogingen, want over het algemeen bestaat de kans dat deze de economie zal remmen en dat is desastreus voor ieder sociaal stelsel. Grote premieverhogingen kunnen averechts werken en uiteindelijk minder geld in het overheidslaasje opbrengen dan verondersteld wordt. Op dit moment is een premieverhoging voor de werkgevers onaanvaardbaar. Zeker gezien het feit dat werkgevers al veel medewerking hebben verleend aan onder meer de totstandkoming van de nieuwe arbeidswetgevingen, Landsverordening Algemeen Pensioen (LAP) en andere lastenverzwarende aanpassingen in het sociale zekerheidsstelsel. Dus een premieverhoging werknemerszijde van max. 2 % is immers niet onredelijk.

Bijlage 1:

Scenariomodel AOV Aruba vs 1

Premiums

Min income / year	0
Max income / year	65,062
Increases with income increase parameter	

	Under Min	Over Min
% income ER	9.00%	9.00%
% income EE	3.50%	3.50%
% income retiree	0.00%	0.00%

Note: no premiums over max

Fixed amount	0
Annual increase	2.00%

AOV benefit

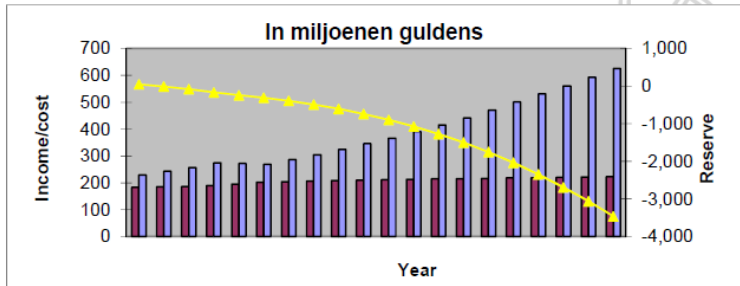
Benefit per month	1025
1 time increase	0.00%
Annual increase	0.00%
Avg reduction	13.85%
Avg extra abroad	7.50%
Avg extra AZV/funct	10.40%
Retirement age	
2012	60
2015	60
2016	61
2017	62
2018	62
2019	62
2020	62

Scenario 1

Other

1 time increase inc distr	0.00%
Annual increase inc pp	-1.18%
Intrest on reserves	3.00%
Intrest on deficits	5.00%
Start Year	2012
Start Reserve end 2011	96,400,000
Flat Adm Cost / year	0
Annual increase	2.00%
Adm Cost as % Benefits	1.50%
Mortality: GBMV0005	
# monthly benefits / year	13

Leeftijd per 1-1-2013:	Pensioen vanaf:
60	60
59	60
58	60
57	62
56	62
55	62
54	62
53	62
52	62
51	62
50	62



Reserve end 2012 in mln:	50
Reserve end 2013 in mln:	-8
Reserve end 2014 in mln:	-79
Reserve end 2015 in mln:	-164
Reserve end 2016 in mln:	-240
Reserve end 2017 in mln:	-307
Reserve end 2020 in mln:	-603
Reserve end 2025 in mln:	-1,498
Reserve end 2030 in mln:	-3,059
Reserve end 2031 in mln:	-3,461

Inc.distr. is aangesloten met premies SVB cijfers dmv correctiefactor 1.365

Scenariomodel AOV Aruba vs 1

Premiums

Min income / year	0
Max income / year	65,062
Increases with income increase parameter	

	Under Min	Over Min
% income ER	9.00%	9.00%
% income EE	3.50%	3.50%
% income retiree	0.00%	0.00%

Note: no premiums over max

Fixed amount	0
Annual increase	2.00%

AOV benefit

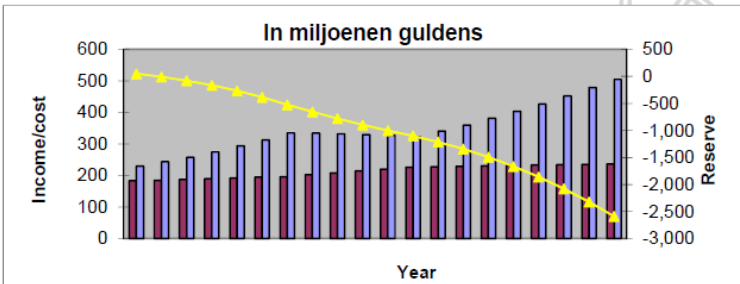
Benefit per month	1025
1 time increase	0.00%
Annual increase	0.00%
Avg reduction	13.85%
Avg extra abroad	7.50%
Avg extra AZV/funct	10.40%
Retirement age	
2012	60
2018	60
2019	61
2020	62
2021	63
2022	64
2023	65

Scenario 2

Other

1 time increase inc distr	0.00%
Annual increase inc pp	-1.18%
Intrest on reserves	3.00%
Intrest on deficits	5.00%
Start Year	2012
Start Reserve end 2011	96,400,000
Flat Adm Cost / year	0
Annual increase	2.00%
Adm Cost as % Benefits	1.50%
Mortality: GBMV0005	
# monthly benefits / year	13

Leeftijd per 1-1-2013:	Pensioen vanaf:
60	60
59	60
58	60
57	60
56	60
55	60
54	65
53	65
52	65
51	65
50	65



Reserve end 2012 in mln:	50
Reserve end 2013 in mln:	-8
Reserve end 2014 in mln:	-79
Reserve end 2015 in mln:	-164
Reserve end 2016 in mln:	-266
Reserve end 2017 in mln:	-385
Reserve end 2020 in mln:	-780
Reserve end 2025 in mln:	-1,343
Reserve end 2030 in mln:	-2,319
Reserve end 2031 in mln:	-2,587

Inc.distr. is aangesloten met premies SVB cijfers dmv correctiefactor 1.365

Bron: Aruba Trade & Industry Association en Keesen Actuarissen Juli 2013